

Kunst en Natuur: Werken met Levende Organismen

Mediamatic Plan 2017–2020

bij aanvraag vierjarige
subsidie AFK

1 februari 2016

*Voor beeld bij deze aanvraag kijk AUB op
www.mediamatic.net/trots*

Inleiding

Mediamatic is een ontwikkelinstelling; we richten ons op nieuwe kunstvormen en op de ontwikkeling van nieuw werk. Daarbij zijn technologie en maatschappelijke urgentie onze belangrijkste onderwerpen.

Bij onze oprichting in de jaren 80 waren elektronische beeldmedia de belangrijkste technologische ontwikkeling voor kunstenaars en ontwerpers. Nu zijn dat de kweekmedia. Life sciences zijn economisch en wetenschappelijk sterk in ontwikkeling en vormen een groeiende inspiratie voor de kunsten. Biologie wordt dan ook in toenemende mate een techniek waar kunstenaars en ontwerpers mee werken. Daarom gaat Mediamatic nu over Kunst en Natuur.

Maatschappelijk wordt het belang van duurzaamheid en circulaire economie steeds beter begrepen. Dat past bij onze keuze voor werken met leven. We zullen echter ook andere maatschappelijke onderwerpen ruimte blijven geven als daar aanleiding toe is. Een breed publiek is niet altijd te vinden voor onderzoek en ontwikkeling. In ons programma zorgen we voor een mix van activiteiten zodat we publieksgericht kunnen werken zonder concessies te doen.

Op dit moment zijn we dankbaar voor onze prachtige locatie Biotoop Dijkspark. We zien het ontwikkelen van tijdelijke locaties als uitdaging en inhoudelijk deel van ons programma. We kunnen hier zeker nog 3 jaar blijven: tenminste tot eind 2018.

Mogelijk zal de ontwikkeling van de volgende locatie weer deel worden van ons werk in de komende periode. Nu is dat nog niet gepland.

Evaluatie programma 2013-'16

Minder electronica en meer natuur

We zijn in 2013 doorgedaan met de beweging die we eerder al ingezet hadden: Van maken naar groeien. Van harde elektronische technologie naar bio-technologie. Van elektronische cultuur naar emergente cultuur. Deze overgang hebben we inmiddels voltooid. Elektronische mediatechnologie speelt nu geen rol van betekenis meer in ons programma. Het is niet zo dat wij vinden dat er op het gebied van de media geen interessante uitdagingen meer zijn maar de faciliteiten voor kunstenaars op dit gebied zijn toereikend beschikbaar. Ook kennisontwikkeling, onderwijs en aandacht voor de elektronische media zijn elders voldoende geborgd.

We geven ons zonder schuldgevoel over aan de verleiding van de nieuwe uitdagingen die het werken met leven biedt aan kunst en ontwerp.

Er is ook een meer pragmatische reden om deze keuze scherp te maken: De verandering van de landelijke kunstenplansystematiek heeft ons financieel hard getroffen. Ondanks inhoudelijk positieve beoordelingen zijn we bij het Fonds Creatieve

Industrie in twee stappen teruggesnoeid: van ruim 6,5 ton per jaar naar 3. Deze bezuiniging versnelde het maken van duidelijke inhoudelijke keuzes.

In het voorjaar van 2013 zijn we vertrokken uit onze centrumlocatie “Mediamatic Bank” op de Vijzelstraat naar de Van Gendhallen waar we al een pied a terre hadden. De plannen voor ontwikkeling van de Van Gendhallen waren vertraagd dus namen we onze intrek daar met anti-kraak status. In het eerste project "Freezing Favela" thematiseerden we die situatie. Het wilde bouwen zonder vergunning of verwarming, en zonder mogelijkheid tot duurzame investering trok een groot aantal deelnemers die samen met ons een zeer tijdelijke "broedplaats" hebben gebouwd. Het was een zeer vitaal social design project waarbij de beleving van de bijzondere ruimte en locatie versterkt werden. Diverse workshopruimten, een compost-gestookt hotel, een restaurant, duivenmest agregator, upcycling-werkplaats en kringloop-destilleerderij en niet te vergeten de Tostifabriek, vormden het fantastische decor voor een groot aantal zeer open activiteiten.

De bijna 1000 meter grote, witte en onverwarmde tentoonstellingsruimte vormde een bijzondere uitdaging. Alles werd er monumentaal en plechtig. Eigenlijk een moeilijke ruimte voor ons werk met de zo kleine levende organismen. De ruimte was wel geschikt voor publieke presentaties en dat zijn we steeds meer gaan doen, naast een aantal grootschalige tentoonstellingen.

Het project “Park” was een reactie op de onrust in Turkije rond Gezi Park. De universele spanning tussen de commerciële ontwikkeling van de stad en haar publieke ruimte onttaardde in Istanbul in straatgevechten. De zeer diverse Turkse gemeenschap in Nederland kreeg in de Mediamatic Fabriek een platform om de discussie te voeren en evenementen en een tentoonstelling te maken.

De klassieke tentoonstelling "Faceless" die we maakten met curator Bogomir Doring in 2013 was een inhoudelijk succes. De pers was unaniem positief over de tentoonstelling die ging over identiteit en beeldcultuur in de 21e eeuw. Kunst en media zijn nog steeds een mooi thema voor ons. Toch denken we dat de bio- en sociale thema's nu een grotere urgentie hebben. Faceless had net zo goed in het Stedelijk kunnen staan.

Met de tentoonstelling Drone Camping in 2014 vierden we de ruimte van de Van Gendhallen. De accoustische voids van de sculpturen van Rob Sweere vormden een abstract canvas waar tegen de nu zo gewone drones getest werden midden tussen het publiek.

Onze periode in de Van Gendhallen sloten we af met de zeer succesvolle tentoonstelling “Kunstvormen der Natur” over het werk van 19e eeuwse kunstenaar/ evolutionair bioloog Ernst Haeckel en de invloed van biologie op kunst, ontwerp en architectuur. Deze tentoonstelling is overgenomen en staat nu in het Radboud Universitair Medisch centrum in Nijmegen.

Door de vrije ruimte op Oostenburg konden we het aquaponics-project uitstekend ontwikkelen. We hebben een serie prototypen op locatie gebouwd maar ook in het designhuis Eindhoven, Museon Den Haag en op diverse festivals. Een derde ontwerp hebben we succesvol in 2013/14 getest als structureel element van een kantoorgebouw. De kwekerij deed tegelijk de klimatisering en produceerde voedsel voor de medewerkers. Het kweekstelsel dat we voor onze nieuwe locatie Dijkspark hebben gebouwd trekt een regelmatige bezoekersstroom. Dit jaar bouwen we voor het eerst een groot systeem als leeromgeving in opdracht van een middelbare school in Zuid Holland.

Het Myco Plastics project over ontwikkeling en toepassing van Biomaterialen uit schimmels met de Universiteit Utrecht is gestart in 2014. De samenwerking met een kennisinstelling is zeer bemoedigend. De deelnemende ontwerpers hebben toegang tot de gespecialiseerde kennis en faciliteiten van het mycologisch laboratorium voor hun onderzoek. Inmiddels is de tweede fase van het project gestart. Dit jaar komt er een kleine tentoonstelling van tussentijdse resultaten op de universiteit en in onze Bio Art Supplies (zie hier onder). In 2017 maken we in Amsterdam een overzichtstentoonstelling over het project.

In 2014 zijn we deelnemer geworden van het 3package deal programma van AFK/ Broedplaatsen. We vormen met Waag Society een consortium voor Bio-Art dat, afwijkend van de anderen, een kennisinstelling bevat: de microbiologie groep van Toby Kiers aan de VU. Door deze samenwerking kunnen we onze residents beter helpen met hun vaak technische vragen. Na de sloveense Špela Petrič hebben we nu (2016) Agi Haines uit Londen als artist in residence.

De overgang naar werken met levende materialen hebben we in 2014 gemarkeerd met het project Bio-Me waarbij we een aantal nieuwe programmaliijnen hebben aangekondigd in een drukbezocht symposium weekeinde met masterclasses, workshops en Fermentology, een markt over fermentatie. We zijn gaan werken met social designer Henriette Waal als curator voor een programma over het ontwerpen van gefermenteerde dranken waar van de eerste bijeenkomst tijdens Bio-Me plaatsvond.

Daarna hebben we in 2015 meer programmalijnen opgestart. Het Pis' Programma over de cultuur van urine. Odorama, het programma over geur en kunst met curator Caro Verbeek. Zuur, over het ontwerpen van gefermenteerd voedsel.

We zijn de vorige periode gestart in de veronderstelling dat we een sterke band met de buurt kunnen opbouwen. Dat hebben we een aantal jaren geprobeerd en de conclusie is dat we te radicaal zijn om een groot deel van de direct omwonenden aan te spreken. Ons publiek bleef uit de hele stad en het hele land komen. En niet speciaal uit de buurt. Buurtbewoners kwamen hoogstens om te protesteren tegen de herrie van de koeien van de Tostifabriek, of juist om de varkentjes te knuffelen...

We hebben geleerd dat we onze thema's zoals we ze hieronder beschrijven, scherp moeten ontwikkelen en dat we beter aansluiting blijven zoeken met het nationale en internationale publiek dat deze ontwikkelingen gretig volgt.

De bezoercijfers vielen op de locatie Van Gendthallen tegen. Zelfs bij een zo goed gepubliceerd main stream evenement als Faceless (2 pagina's Volkskrant met 4sterren, 30 minuten lokale TV etc. etc.) lijken mensen niet om te willen fietsen naar een industrieterrein. In 2013 hadden we met Museumnacht slechts 10% van het aantal bezoekers dat we aan de Vijzelstraat gewend waren. Daarom zijn we blij dat we konden verhuizen naar de beter bereikbare Dijkspark locatie.

Het Van Gendthallen Avontuur

Ons plan voor de huidige periode was sterk gebaseerd op de ontwikkeling van onze toenmalige locatie: de Van Gendthallen. In 2012 hadden we constructieve gesprekken met Stadgenoot, de eigenaar van de Van Gendthallen. We onderzochten de mogelijkheid om een behoorlijk stuk (2.500m²) te verwerven van het gebouw dat wijzelf en onze bezoekers zo prachtig vonden. En dat dan duurzaam ontwikkelen tot een mooie plek voor ons programma. De plannen voor integratie van Aquaponics in de architectuur en innovatieve omgang met de monumentenstatus van het gebouw stonden centraal in ons beleidsplan voor de huidige periode.

Stadgenoot hield uiteindelijk de gesprekken af en kondigde aan om per september 2013 het geheel (15.000m²) aan één stuk te willen verkopen aan de meestbiedende partij met een aantrekkelijk plan. We voelden ons belazerd maar hebben met een aantal medehuurders snel een consortium gevormd om Stadgenoot een aanbod te kunnen doen. Nog vóór de aangekondigde oriëntatietermijn liet Stadgenoot weten dat er al een goede partij gevonden was en dat biedingen niet op prijs gesteld zouden worden. In januari 2014 werd bekend gemaakt dat de Van Gendthallen in hun geheel aan

kinderwagenconcern Bugaboo verkocht zijn. Stadgenoot zegde per eerste gelegenheid de huur op en Bugaboo gaf aan haast te hebben met de herontwikkeling. Van verlenging na 2014 kon geen sprake zijn en van samenwerking bij de ontwikkeling ook niet. (nu, begin 2016, zijn de Van Gendhallen nog steeds dichtgetimmerd. De firma Bugaboo heeft nog geen startdatum van de restauratie aangekondigd...)

Nu: Dijkspark

In de tussentijd peilde de gemeente Amsterdam onze interesse in een andere locatie: Dijkgracht 6, dicht bij het centrum en station CS, het Muziekgebouw en de Openbare bibliotheek. Een terrein aan het water, tegenover het marine-etablissement dat in de komende jaren openbaar gebied zal gaan worden. Met uitzicht op Nemo en het stadscentrum.

Op het terrein staan een zwaar verwaarloosd kantoorgebouwtje, een paar loodsen en een haventje. En een hoop buitenruimte.

De gemeente bood ons het terrein aan voor tijdelijke exploitatie mits we 100.000 euro huur zouden betalen en vrienden zouden worden met een aantal partijen in de buurt. Daarnaast verwacht de gemeente dat we het terrein openbaar toegankelijk maken en onderhouden.

We hebben het aanbod aangenomen. In intensieve samenspraak met buurtbewoners, belendende ondernemers en de gemeente is een convenant gemaakt waarbij we met elkaar de verantwoordelijkheid nemen voor de tijdelijke ontwikkeling van deze vergeten plek in het stadscentrum. De gemeente heeft de huurprijs iets verlaagd en Buro Broedplaatsen kon helpen met een bijdrage in de kosten van de verbouwing. In de loop van 2015 hebben we drie kassen om het hoofdgebouw heen gezet waardoor een fantastische ruimte is ontstaan. We zijn begonnen met de reparatie van de monumentale Sluisdeurenloods die we gebruiken voor presentatie en waar de tentoonstelling Myco Brewery (zie onder) dit jaar gaat draaien. We bieden 20 werkplekken aan voor bio-kunstenaars en -ontwerpers en hebben sinds kort een horecaverunning.

De locatie Biotoop Dijkspark biedt een betere publieke toegankelijkheid en zichtbaarheid dan we ooit hadden. Er is ruimte voor tentoonstellingen en presentaties. We ontwikkelen de Bio Art Supply Store (zie onder) en we hebben een open Bio Clean Lab. Daarnaast openen we dit jaar aan de waterkant ons Restaurant “Mediamatic Eten” waar gastvrijheid en voedselontwerp centraal staan.

Het open terrein van het Dijkspark vormt een podium voor projecten en installaties. In 2015 hebben we al een aantal projecten geïnstalleerd: de gekweekte infographic Twijfel Zaaïen van Jasmin Moeller en Macha Ru, Het NIMBY toilet van Henriette Waal, Hard Water, de woekerende sculptuur van Zeger Rijers en Pure Gold, de urine collector met beeld en geluid van Kamiel Rongen.

De omschakeling van Van Gendthallen naar Biotoop Dijkspark was een zeer grote inspanning voor onze organisatie. Deze inspanning loopt nog steeds: Cleanlab, Restaurant en Bio Art Supplies worden allemaal geopend in de eerste helft van dit jaar. Die inspanning kunnen we alleen leveren doordat het ontwikkelen van de plek een inhoudelijk onderdeel van ons programma vormt. Dat maakt de locatie Dijkspark ook heel bijzonder. Overal waar je gaat ben je deel van ons programma.

Programma: inhoud

De onderwerpen waar we ons op richten

Mediamatic heeft zich altijd gericht op nieuwe uitdagingen die ontstaan uit technologische ontwikkelingen en maatschappelijke urgenties.

Cultuur versus Natuur

In de 20e eeuw is de maatschappelijke en technologische ontwikkeling steeds verder los komen te staan van de natuur. Na de mechanisering waren media en computers de spannendste onderwerpen.

Dat is inmiddels aan het omslaan in een hernieuwde belangstelling voor samenwerken met natuur.

Voor een deel ontstaat die uit noodzaak. We beginnen ons te realiseren dat de mensheid voor zeer grote ecologische uitdagingen staat. We zullen moeten leren omgaan met klimaatverandering en tegelijk moeten leren hoe de oorzaken daarvan te beperken. We moeten een spectaculair gegroeide wereldbevolking voeden terwijl we zien dat sommige essentiële grondstoffen uitgeput raken. Ziekteverwekkers worden resistent tegen gangbare medicijnen. De wereldwijde beschikbaarheid van goedkoop plastic veroorzaakt een enorm vervuilingprobleem. De industrialisering van onze voeding blijkt tot verarming en epidemische gezondheidsproblemen te leiden.

Het slinkende vertrouwen in klassieke technologie leidt tot hernieuwde belangstelling voor meer natuurlijke processen en producten. We bezinnen ons opnieuw op de waarde

en betekenis van natuur en op processen die meer in harmonie zijn met onze eigen organische identiteit. De oude notie van natuur als tegengestelde van cultuur wordt vervangen door het inzicht dat we als mensheid onderdeel uitmaken van de natuur en mee verantwoordelijk zijn voor de ontwikkeling daarvan.

Dit inzicht inspireert een steeds groeiend aantal ontwerpers, kunstenaars en architecten. Inmiddels is er zo veel gaande op dit gebied dat we bij Mediamatic ons hele programma er aan wijden.

Biomaterialen

Het kweken van materialen uit planten, schimmels en micro-organismen is een gebied waar veel ontwikkeling is. Die nieuwe materialen inspireren nieuwe vormgeving en toepassingen. We zullen extra aandacht gaan besteden aan biomaterialen voor mode.

Eten en Drinken

De teleurstelling van “processed food” gaat niet alleen over smaak en gezondheid maar ook over betekenis. Kunstenaars en ontwerpers zijn altijd geïnteresseerd geweest in eten. De belangstelling is aan het groeien in de hele maatschappij. Nieuwe voedingsmiddelen en waardering voor klassieke bereiding gaan daarbij samen. Levend gefermenteerd voedsel is daarbij een centraal onderwerp.

Geur

Het mooie van leven is dat het ruikt. Geur kan esthetisch werken maar ook diagnostisch geïnterpreteerd worden. Het werken met geur en het ontwerpen van geur gaat bij al onze programmaonderdelen een rol spelen.

Gereedschap

Nieuwe processen leiden vaak tot het ontstaan van nieuwe gereedschappen. Het ontwerp van gereedschap is een meta-onderwerp waar weinig belangstelling voor is. De invloed van gereedschap is een onderwerp waar we ons de komende periode meer op willen richten.

Omgeving

Lokale producten en lokale processen en lokale kennis vormen lokale betekenis. Bij veel processen wordt het lokale opnieuw gewaardeerd. Het belang van de voedselkilometer wordt vaak overdreven door het verlangen naar identiteit en betekenis.

Doe het zelf

Net als lokaal blijft DIY heel belangrijk in ons programma. Het zelf maken van dingen die eerder uit handel en industrie mochten komen is een manier om die dingen beter te begrijpen en te beleven. Het zelf bouwen van onze omgeving en het leren van anderen hoe ze zelf kunnen maken is een basis van ons workshopprogramma.

Werkplaats

Het atelier, de kwekerij, de keuken, de studio en de brouwerij en het lab. Het zijn allemaal werkplaatsen die geneigd zijn om te specialiseren. Hoe maak je werkplaatsen waar de kruisbesmetting tussen disciplines mogelijk blijft of zelfs gestimuleerd wordt?

Gezondheid

is een belangrijk onderdeel van de menselijke conditie en per definitie biologisch. De komende jaren gaan we het onderwerp gezondheid verkennen vanuit kunst en ontwerp.

Verspilling

Afval is een inspiratiebron voor ontwerpers van processen en producten. Het concept circulaire economie is erop gebaseerd dat afval afgeschaft wordt. Niet door het te vermijden maar door het te gebruiken waardoor het geen afval meer is, maar grondstof. Dat principe is een belangrijke inspiratiebron voor jonge makers.

Maatschappij

Er zullen altijd onderwerpen zijn die vanwege andere urgenties ruimte willen geven. Zo hosten we op dit moment Teun Castelein met het vluchtelingenschip van *Rederij Lampedusa* en helpen we Tinkebell bij haar project *Justice for Fedra*.

Programma: de Vorm

De manier waarop we werken

De onderwerpen die in het vorige hoofdstuk genoemd worden zijn één as van een matrix. De andere as zijn de vormen waarin we werken. In elke werkvorm komen meerdere onderwerpen aan de orde. Gedurende een periode van 4 jaar zullen zowel de werkvormen als de onderwerpen evolueren. Dat is het gevolg van de vernieuwing die

het uitgangspunt is van ons beleid. Het geheel vormt ons levendige en steeds veranderende programma.

Presentatieavonden

Laat de makers aan het woord

30 to 40 keer per jaar hebben we presentaties waar 2 tot 5 makers over hun onderzoek of project vertellen. Ze worden per inhoudelijke categorie georganiseerd. Een paar lopende voorbeelden zijn: Bio Talk, algemeen bio-art en -design, samengesteld en gepresenteerd door Rosa Kieft. Odorama, over olfactorische kunst, design en onderzoek, samengesteld en gepresenteerd voor Caro Verbeek. Bierberaad, over het ontwerpen en maken van gefermenteerde dranken, samengesteld en gepresenteerd door Henriette Waal. Pistalk samengesteld door het pis'team en gepresenteerd door Willem Velthoven. Zuursalon, over gefermenteerd voedsel, samengesteld en gepresenteerd door Leslie Dronkers.

Deze avonden zijn een belangrijk platform voor ontmoeting tussen makers en publiek. ze worden typisch bezocht door 50 tot 120 mensen.

Bio Art Supplies (BAS)

Benodigheden voor bio kunstenaars en designers.

BAS is een kleine winkel met kunstenaarsbenodigheden. Het is een publiek toegankelijke showroom met laboratoriumbenodigheden die echt te koop zijn maar vooral uitgestald staan om bezoekers op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met de methoden en technieken van het bio lab. Daarnaast staan er in de BAS opstellingen van prototypen en testmodellen en projecten van kunstenaars die niet te koop zijn. Eigenlijk is de BAS voor gewone bezoekers een tentoonstelling in de vorm van een winkel. We kiezen deze vorm omdat veel van de resultaten van de processen die we ondersteunen wel interessant zijn maar niet erg mooi. Een klassieke tentoonstelling is niet de beste manier om die producten te tonen. Door meer nadruk te leggen op de instrumenten en de materialen krijgt het geheel een logische inbedding. En doordat bezoekers dingen mogen aanraken (het is immers een winkel) en kopen word het makkelijker om dingen te proberen en te vragen.

Overigens is de BAS ook de voorraad van de benodigheden voor het Bio Clean Lab dus het is wel degelijk een functioneel magazijn.

Naast technische benodigdheden zullen we ook een bescheiden soortenbank gaan aanbieden. Als kunstenaars op dit moment willen werken met bepaalde organismen kan het heel moeilijk zijn om daar aan te komen. De soortenbank zal gedeeltelijk voorzien in die leemte. De collectie organismen zal voor een belangrijk deel tot stand komen door te ruilen. Per type organisme benoemen we een verantwoordelijke curator. Zo zal Henriette Waal zich ontfermen over de brouwersgisten en gaat Teresa van Dongen het beheer van de bioluminescente (licht gevende) organismen doen. Rond elke groep organismen organiseren we een community van betrokkenen die niet alleen de soorten zelf uitwisselen (vergelijkbaar met stekjes of zaden) maar vooral ook kennis over het werken met deze organismen.

De Bio Art Supply heeft dus een publieksfunctie en een functie als professioneel platform. De ontwikkeling van de BAS wordt gesteund door The Art of Impact. De BAS zal openen in mei 2016.

Bio Clean Lab

Testkeuken, Biolab en Fermentatiewerkplaats.

De belangrijkste werkplaats is het Clean Lab van Biotoop Dijkspark. Het is een ruim lokaal (110m²) waar microbiologisch werk gedaan wordt in de Cleanroom (een ultraschone ruimte waar kruisbesmetting voorkomen kan worden en dus met zeer gevoelige organismen gewerkt kan worden. Maar er is ook ruimte voor meer aan de klassieke keuken gerelateerd werk. Bijvoorbeeld voedsel fermentatie, extractie, brouwen en destilleren.

In het CleanLab zijn faciliteiten die voor een individuele kunstenaar of ontwerper moeilijk te realiseren zijn. De ruimte heeft voorzieningen voor ultra-schoon en veilig werken. Ook met besmettelijke materialen. Daarnaast is er vakkundige begeleiding door een ervaren biochemicus en is er een gecontroleerde afvalverwerking.

Het lab wordt gebruikt door de broedplaatskunstenaars, door externe leden met een strippenkaart of een studieproject en door onze eigen workshops. Als een gebruiker de interne training met goed gevolg heeft doorlopen dan kan er zelfstandig gewerkt worden. Ook 's nachts bijvoorbeeld als de uren goedkoop zijn.

Werkplekken in het CleanLab worden per dagdeel gehuurd door de gebruikers. De basisvoorziening is een serieuze post op onze begroting die mede gefinancierd is door Buro Broedplaatsen van de Gemeente. De variabele kosten van beheer en begeleiding worden betaald door de gebruikers.

Geen DNA Hacking in Clean Lab

Met CRISPR/CAS9 wordt het monteren van DNA goedkoper en sneller dan bijvoorbeeld het maken van een documentaire of het gieten van een bronzen beeld. Een enorm potentieel voor kunst en vormgeving komt daarmee beschikbaar in de komende jaren. Wij kiezen er voor om die praktijk in ons CleanLab voorlopig niet te ondersteunen. Dat heeft twee redenen. Ten eerste is deze techniek potentieel zo ontwrichtend dat we er zeer terughouden mee om zouden moeten gaan. Ten tweede willen we ons lab zo open mogelijk houden zodat uitwisseling tussen diverse culturele praktijken mogelijk blijft. Overigens hebben de labs van Waag society en van onze academische partners wel de mogelijkheid om DNA te modificeren. Dat betekent dat het niet uitgesloten is voor de kunstenaars waar we mee werken. Wij kiezen voor brede toegankelijkheid.

Cultuureducatie:

Kunst en Natuur voor het basisonderwijs.

In 2016 zijn we begonnen met de ontwikkeling van een programma van doorlopende leerlijnen Kunst en Natuur. Doorlopende leerlijnen is een concept uit de educatieve wereld waarbij verbindingen ontworpen worden in het leerprogramma: “horizontale” verbindingen tussen verschillende vakgebieden en “verticale” verbindingen tussen de jaren. In dit program zullen we beide verbindingen ontwikkelen in een methode waarbij kinderen in de bovenbouw van de basisschool kennis maken met kunst en ontwerpen naar– en met de natuur. Kinderen leren beeldend te werken met planten en micro-organismen, ze maken hun eigen verf en kweken hun eigen geuren. Waarneming van de natuur gebeurt niet alleen in het bos maar ook door de microscoop. Kleurstoffen worden gewonnen uit zelf verzamelde planten maar ook gekweekt met bacteriën en schimmels. Natuurlijke kringlopen worden direct ervaarbaar bij het bouwen en onderhouden van aquaponics vis– en plantenkweeksystemen. En kinderen leren over synesthesie bij het componeren van hun eigen parfums.

“Stel je voor dat je een geur moet ontwerpen bij de zonnebloemen van Van Gogh: hebben zonnebloemen een geur? Wat zou je dan voor geuren willen gebruiken als je over van Gogh nadenkt en zijn werk ziet? En hoe maken we die geuren?”

Dit jaar begint het pilotprogramma aan de Boekmanschool, één van de 22 basisscholen van Stichting Openbaar Onderwijs aan de Amstel. We gaan met het team en de leerlingen van de Boekmanschool testen en ontwikkelen om dan in 2017 te beginnen met andere basisscholen uit de groep.

Het programma krijgt zeer sterke horizontale verbindingen waardoor potentieel kunst, ontwerp en natuur het centrale ijkpunt van het onderwijs kan worden.

N.B. Deze droom is (nog) niet het officiële plan van SOOa/dA. Het is onze agenda voor deze samenwerking. We zullen de komende jaren hard moeten werken om de methode gestalte te geven maar we weten dat het potentieel heel goed is.

Dit jaar doen we de eerste stappen met financiële ondersteuning door Mocca, In de toekomst worden we met deze methode concurrent van de klassieke museale aanbieders in het cultuur-educatieveld.

Werk op locatie in Dijkspark

Kunst in in Publieke Ruimte

We produceren projecten met kunstenaars voor de publieke ruimte van onze locatie Dijkspark. Dat doen we onregelmatig en afhankelijk van de noodzaak van het werk zelf. Soms wil een kunstenaar een tijdelijke installatie maken in een tentoonstelling. Soms leent het werk zich voor meer langdurige installatie. Het afgelopen jaar hebben we een aantal werken geïnstalleerd: de gekweekte infographic Twijfel Zaaïen van Jasmin Moeller en Macha Ru, Het NIMBY toilet van Henriette Waal, Hard Water, de woekerende sculptuur van Zeger Rijers en Pure Gold, de urine collector met beeld en geluid van Kamiel Rongen.

Het voordeel van deze installaties is dat we een groter publiek bereiken en de belevenis van een bezoek aan de Biotoop versterken. We organiseren rondleidingen langs de werken waarbij we ze toelichten. Bezoekers kopen een kaartje voor een rondleiding zoals voor een tentoonstelling.

Tentoonstellingen

Kijken en niet aankomen

In de Sluisdeurenloods en in de BAS realiseren we tentoonstellingen. De keuze van de prestatievorm en de plek wordt bepaald door het werk. In 2016 maken we in de sleusdeurenloods bijvoorbeeld de tentoonstelling MycoBrewery. Dat wordt een opstelling als een laboratorium waarmee we bier brouwen en tegelijk isolatiemateriaal kweken door het bierafval (bierbostel) de doorgroeien met oesterzwammycelium. Zo ontstaat een voor publiek inzichtelijke machine die per 100 liter bier een m2 isolatie produceert. Met het isolatiemateriaal wordt de loods langzaam aan volledig geïsoleerd. Aan het eind van de tentoonstelling is de loods klaar en wordt de tentoonstelling

afgebroken. Dit project doen we in samenwerking met Oedipus Brewing uit Amsterdam Noord. Per jaar maken we tot 3 tentoonstellingen die ofwel in de publieke ruimte, de loods of de BAS gepresenteerd worden.

Workshops

Learning by doing

Het hele jaar door doen we workshops waarbij deelnemers in kort tijdsbestek praktisch leren hoe een bepaalde methode werkt. Voorbeelden zijn: Veilig werken in het Bio Clean Lab, Masterclass Prototyping Bodies, Korean Fermentation of Kimchi. De workshops bestrijken zo veel mogelijk de onderwerpen waar we aan werken en helpen mensen een begin te maken met een nieuwe werkwijze of techniek.

Mediamatic Eten

Plant / not Plant

Mediamatic heeft ruim 30 jaar clandestien alcohol geschonken bij haar evenementen. Dat hoeft nu niet meer omdat we op de locatie Dijkspark de gastvrijheid beter aan gaan pakken. Sinds eind 2015 hebben we een volledige horecaverunning als restaurant. De aantrekkelijke waterkantlocatie biedt de kans om winstgevend die horeca te exploiteren.

We hebben een cafe waar bezoekers elke dag terecht kunnen. Of ze nu komen voor ons programma of om te lunchen aan de waterkant.

Daarnaast ontwikkelen we het restaurant als inhoudelijk platform. Met Thorwald Voss als chef ontwikkelen we een keuken waar de smaken en geuren uit ons programma in lunch en diner vertaald worden. Het menu wordt hoofdzakelijk veganistisch omdat de duurzaamheid van de consumptie van dierlijke producten discutabel is.

Maar een belangrijker reden is dat het afzien van dierlijke producten de keuken dwingt tot experimenteren en innoveren. Zo ontstaat een voortdurende uitwisseling tussen het restaurant en de rest van ons werk.

Overigens zullen we het veganisme niet als absolute regel opleggen aan de keuken. Dat zou een aantal programmatische samenwerkingen te veel in de weg staan. Zo hebben we dit jaar Melksalon, een samenwerking met Sietske Klooster van TU Eindhoven waarbij in samenwerking met lokale boeren de kwaliteit en relatie met Amsterdamse

melk wordt onderzocht. Ook is er een samenwerking met Piet Ruiter, de laatste Amsterdamse beroepsvisser. Piet levert ons dagverse vis uit de havens en het IJ.

Broedplaats

Werken in de Biotoop

Op de lokatie Dijkspark zijn we een broedplaats. We bieden werkplekken voor kunstenaars. Dat doen we door desks te verhuren in combinatie met werkuren in het Bio Clean Lab. Door de broedplaats worden we een aantrekkelijker platform voor kunstenaars en ontwerpers. Vooral voor zij die werken met levende organismen.

De werkplekken zijn tot stand gekomen met hulp van Buro Broedplaatsen van de Gemeente Amsterdam. De broedplaatsfunctie levert een kleine positieve geldstroom op dankzij de startsubsidie van Buro Broedplaatsen en het feit dat de gemeente ons korting op de huur geeft voor de broedplaats.

Publieksbereik

Een breed publiek is niet altijd te vinden voor onderzoek en ontwikkeling. In ons programma zorgen we voor een mix van activiteiten zodat we publieksgericht kunnen werken zonder concessies te doen. Omdat we met kleine budgetten werken zijn we zeer afhankelijk van mond-op-mond reclame en sociale media. Daarnaast zorgen we dat we onze doelgroepen bereiken met een actief publicatiebeleid via onze eigen web site en relevante blogs.

Verder gaan we met andere ontwikkelinstellingen werken aan een gezamenlijke agenda voor ons publiek en zijn we partner van publicaties als Subbaculcha en We are Public.

Daarnaast zijn we heel blij dat we nu een locatie hebben die op zichzelf aantrekkelijk is voor bezoekers. We werken aan de kwaliteit van de publieke ruimte en te zorgen dat daar ons programma al zichtbaar is. Zo maken we het makkelijk voor voorbijgangers om ons programma te ontdekken en te herkennen.

Belang voor Amsterdam

We maken al jaren deel uit van de culturele infrastructuur van de stad en hebben veel formele en informele uitwisselingen met andere partijen. We hebben een goede naamsbekendheid en reputatie als een plek voor artistieke vernieuwing en onderzoek.

We dragen bij aan de reputatie van Amsterdam als een stad van culturele innovatie en vrijheid. Daarnaast dragen we ook bij aan het innovatieve imago van de stad op het gebied van de life sciences.

Amsterdam heeft een basisinfrastructuur aanvaard waar geen ontwikkelinstellingen deel van uit maken. Het is voor de levende kunsten essentieel dat er ruimte is in de stad voor ontwikkeling, experiment en vernieuwing. Mediamatic levert daaraan een volwassen bijdrage met een rijk programma.

Samenwerkingen

We hebben een groot aantal samenwerkingen die vaak ad-hoc zijn. Hier is een beknopt overzicht van de stand van zaken begin 2016:

Waag society en Steim

Twee ontwikkelinstellingen waar we veel mee gemeen hebben. De komende periode gaan we onderzoeken hoe we intensief kunnen samenwerken op gebied van programmering en communicatie.

Waag society, VU, AFK, Broedplaatsen

3package deal partners. Met Waag en VU vormen we het consortium Bio Art dat jaarlijks een artist in residence coacht.

Universiteit Utrecht vakgroep Mycologie, Officina Corpuscoli

De partners voor het Myco design project; ontwikkeling en toepassing van biomaterialen op basis van mycelium.

Oedipus Brewing

Partner als brouwer in de Myco Brewery tentoonstelling maar ook een tweede podium voor onze projecten in Amsterdam Noord. We plannen bij hun Odorama performances, een Aquaponics kwekerij en fase 2 van het Mycobrewery project.

Greenest Gallery

Een showroom voor innovatieve stedelijk kweeksystemen die bij ons in de Biotoop een ruimte huurt. We werken met ze samen bij de ontwikkeling van groenprojecten.

Food logica

Een experimentele elektrische voedsellogistiek provider van Cities Foundation. We werken met ze voor het transport van grondstoffen voor onze evenementen en Mediamatic Eten.

MOCCA, Boekmanschool, SOOa/dA

Partners bij de ontwikkeling doorlopende leerlijnen kunst en natuur voor het basisonderwijs.

Hannekes Boom, Restaurant Barco, Klimmuur Centraal, Shaffy's Tuin, Bewonersvereniging Dijksgracht

Met hun hebben we een beheersconvenant voor de ontwikkeling en onderhoud van het Dijkspark. We doen gezamenlijk de inrichting, beheer en klachtenafhandeling.

TU Eindhoven IO

Het project Melksalon van Sietske Klooster doen we in samenwerking met de afdeling Industrieel ontwerpen van de TU/E

Buro Broedplaatsen / CAWA

onze partner bij de ontwikkeling en exploitatie van de werkplekken en het Bio Clean Lab.

Kansen en bedreigingen

Kansen: de belangstelling voor onze onderwerpen onderwerp groeit en we hebben een bijzonder mooie locatie.

Bedreiging: de kunstenfinanciering staat onder druk en daar zijn we afhankelijk van.

Bedreiging 2: de toekomst van onze locatie is onduidelijk. Als het tegen zit dan moeten we nog in de komende periode verhuizen. Op zich is dat iets wat we vaker hebben gedaan en alle financiering gaat er van uit dat dat moet kunnen. Toch is het iets om niet te vergeten.

Governance Code Cultuur

Op dit moment voldoen we niet aan de governance code cultuur. We hebben een klassiek bestuur waarbij een van de bestuursleden (Willem Velthoven) betrokken is bij het dagelijks bestuur. Twee van de drie bestuursleden zitten langer dan 10 jaar. Die constructie heeft tot nu toe goed voldaan. Zowel inhoudelijk als zakelijk zijn we altijd goed beoordeeld. Gezien de verandering die nu op zakelijk gebied gaande zijn zullen we toch over gaan op een raad van toezicht model met een groter aantal leden en een standaard rooster van aftreding. Deze verandering zal volgens plan voor 1 oktober 2016 afgerond zijn. Desgewenst kunnen we gaande het proces contact houden over de vorderingen.

Voor beeld bij deze aanvraag kijk AUB op www.mediamatic.net/trots

Dank voor uw aandacht